FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JOSÉ LUÍS DA CRUZ VILAÇA

fremsat den 5. februar 1987 *

Høje Domstol.

A — Faktiske omstændigheder

1. Europa-Parlamentets Politiske Gruppe for Liberale og Beslægtede — nu Den Liberale og Demokratiske Gruppe — ansatte den 1. juli 1973 Christiane Dufay, sagsøger, som midlertidigt ansat i lønklasse B 3, løntrin 1, under en tjenestemands fravær for at udføre visse opgaver på gruppens Paris-kontor. Den 31. januar 1975 blev ansættelseskontrakten ændret til en kontrakt på ubestemt tid.

2. Den 15. juli 1980 modtog sagsøgeren en skrivelse fra gruppens generalsekretær, der meddelte hende, at kontrakten på grund af problemer i forbindelse med omstruktureringen af sekretariatet i Paris var opsagt med virkning fra 1. august.

3. Sagsøgeren fortsatte imidlertid i stillingen med udførelse af nye opgaver. Dette skyldtes tilsyneladende navnlig personaleudvalgets indsigelser mod afskedigelsen, hvilke førte til den løsning, at sagsøgeren fortsat skulle være beskæftiget ved Den Liberale og Demokratiske Gruppe, nu med indplacering i lønklasse C 2, løntrin 5. I nogle måneder modtog sagsøgeren imidlertid, indtil forholdet afklaredes, løn svarende til lønklasse B 3, løntrin 4.

4. Sagsøgerens nye situation blev stadfæstet ved underskrift af en tillægskontrakt af 7. april 1981 til den oprindelige kontrakt, hvorefter den nye indplacering tillagdes virkning fra 1. november 1980. Som følge heraf og trods sagsøgerens bestræbelser på at slippe for denne forpligtelse under henvisning til artikel 85 i Ansættelsesvilkårene for de Øvrige Ansatte i Fællesskaberne tilbagebetalte sagsøgeren indtil juni 1984 lønforskellen mellem lønklasse B 3, løntrin 4, og lønklasse C 2, løntrin 5.

5. Ved skrivelse af 15. oktober 1984, hvori der henvistes til Europa-Parlamentets ændrede politiske sammensætning, opsagde formanden for Den Liberale og Demokratiske Gruppe endeligt sagsøgerens kontrakt med virkning fra 1. december 1984, idet han indrømmede hende et opsigelsesvarsel på tre måneder, jfr. ansættelsesvilkårenes artikel 47, stk. 2.

6. Den 11. april 1985 indgav sagsøgeren en klage over denne afgørelse til Europa-Parlamentet; klagen blev ikke besvaret.

B — Formålet med søgsmålet

7. Formålet med søgsmålet, der er anlagt den 18. august 1985, er at opnå følgende:

* Oversat fra portugisisk.

— udbetaling af 7 måneders løn, svarende til den senest udbetalte, som godtgørelse for det manglende opsigelsesvarsel, jfr. artikel 47 i Ansættelsesvilkårene for de Øvrige Ansatte i Fællesskaberne;

— genindplacering i kategori B med virkning fra 1. november 1980 under hensyntagen til det normale karriereforløb i denne kategori og med alle heraf flydende rettigheder, navnlig for så vidt angår hendes fratrædelsesgodtgørelse, såvel før som efter afskedigelsen;

— erstatning for den skade, sagsøgeren har lidt som følge af løntab, som hun har anslået til 200 000 FF for perioden forud for afskedigelsen (mellem 1981 og 1984) og et tilsvarende beløb for perioden efter hendes »hensynsløse afskedigelse«, idet det endelige beløb efter hendes opfattelse bør fastsættes af en sagkyndig.

C — Afvisningspåstanden

8. Europa-Parlamentet har i svarskriftet påstået sagsøgerens påstand afvist. Jeg skal derfor først gennemgå dette punkt.

a) *Første påstand*

9. Ved at kræve syv måneders løn som godtgørelse for det manglende opsigelsesvarsel hævder sagsøgeren, at hendes afskedigelse er i strid med vedtægten, idet hun ifølge ansættelsesvilkårenes artikel 47, stk. 2, litra a), burde have haft et opsigelsesvarsel på ti måneder.

10. Da afskedigelsen er den akt, som indeholder et klagepunkt mod sagsøgeren, burde hun ifølge tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, have indgivet en klage inden for tre måneder.

11. Afskedigelsen blev imidlertid meddelt ved skrivelse af 15. oktober 1984. Skønt sagsøgeren ikke har angivet, hvornår hun modtog skrivelsen, er det klart, at opsigelsen af kontrakten fik virkning fra 1. december s.å., og at hun altså nødvendigvis må have fået kendskab hertil før denne dato.

12. Da klagen er dateret den 11. april 1985, blev den indgivet efter fristens udløb, og sagen kan stadig ifølge Parlamentet således ikke admitteres, jfr. vedtægtens artikel 91, stk. 2.

13. Sagsøgeren har i replikken gjort gældende, at fristen efter artikel 90, stk. 2, ikke kan påberåbes i hendes tilfælde, da lønmodtagere, som arbejder i Frankrig for en hvilken som helst anden arbejdsgiver, ifølge national lovgivning indrømmes betydelig længere klagefrister. Det ville være i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 6 at anvende vedtægtens frister på sagsøgerens tilfælde.

14. Efter min opfattelse er det klart, at Parlamentet har ret.

15. For det første finder fransk ret ikke anvendelse i den foreliggende sag, da sagsøgerens tilfælde alene reguleres af ansættelsesvilkårene og tjenestemandsvedtægten, som ikke indeholder nogen lakune på dette punkt.

16. For det andet foreligger der hverken bevis for eller formodning om, at der er sket en tilsidesættelse af retten til kontradiktion ifølge Menneskerettighedskonventio-

nen. Navnlig kravene efter artikel 6, hvorefter enhver skal være berettiget til en retfærdig og offentlig rettergang for en uafhængig og upartisk domstol, er på ingen måde tilsidesat ved tjenestemandsvedtægtens artikel 90 og tilgodeses fuldt ud ved den gældende procedure. Det ses i øvrigt ikke, hvorledes Europa-Parlamentet ved anvendelsen af ansættelsesvilkårene har overtrådt Menneskerettighedskonventionen.

17. Konventionen udgør i øvrigt ikke som sådan en del af fællesskabsretten, for så vidt den snarere giver »anvisninger, som skal tages i betragtning« inden for rammen af fællesskabsretten, for så vidt angår beskyttelse af menneskerettighederne [1].

18. Den første påstand kan således ikke admitteres, idet den i artikel 91, stk. 2, nævnte klage er indgivet efter udløbet af den fastsatte frist.

b) *Anden påstand*

19. Sagsøgeren har anfægtet sin »indplacering i anden lønklasse« ifølge tillægskontrakten af 7. april 1981.

20. Denne »indplacering i anden lønklasse« var imidlertid ikke resultatet af en ensidig handling fra institutionens side; sagsøgeren godkendte den ved at underskrive tillægskontrakten.

21. Da sagsøgerens klage først blev indgivet adskillige år senere, nemlig den 11. april 1985, er det under alle omstændigheder klart, at den er indgivet efter udløbet af den gældende frist, og sagen kan derfor ikke admitteres, jfr. vedtægtens artikel 91, stk. 2.

22. Det kan lige så lidt her som i forbindelse med den tidligere behandlede påstand gøres gældende, at fristen efter vedtægtens artikel 90 ikke kan anvendes, da den indebærer en overtrædelse af Menneskerettighedskonventionen eller af national fransk ret.

c) *Tredje påstand*

23. Kravet om erstatning for den skade, som skyldes løntab før og efter afskedigelsen, støttes på den påståede ulovlighed af visse retsakter, som institutionen har udstedt til skade for sagsøgerens interesser.

24. På dette punkt er Domstolens praksis utvetydig, idet den har fastslået, at »der ikke kan sondres mellem« et erstatningssøgsmål, som støttes på den påståede ulovlighed af institutionernes afgørelser», og »et annullationssøgsmål«; da sagerne altså har hjemmel i EØF-Traktatens artikel 179, finder fristerne i vedtægtens artikler 90 og 91 anvendelse [2].

25. Afvisningen af annullationssøgsmålet, da klagen er for sent indgivet, indebærer således, at også erstatningssøgsmålet må afvises [3].

26. I den foreliggende sag er dette resultat helt indlysende, for så vidt angår påstande vedrørende perioden forud for afskedigelsen.

27. Det fremgår derimod ikke helt klart, at sagsøgerens annullationspåstand også omfatter opsigelsen af kontrakten; tilsyneladende anfægter sagsøgeren udelukkende opsigelsesvarslet på tre måneder og afskedigelsens »hensynsløse« form »som ikke støttes på seriøse eller reelle grunde«; formålet med erstatningskravet er tilsyneladende at

1 — Dom af 14. maj 1974 i sag 4/73, Nold mod Kommissionen, Sml. s. 491, navnlig s. 507.

2 — Dom af 21. februar 1974 i de forenede sager 15-33/73 m. fl., Kortner-Schots m. fl. mod Rådet, Kommissionen og Parlamentet, Sml. s. 177, navnlig ss. 188 og 189.

3 — Dom af 12. december 1967 i sag 4/67, Collignon mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 415; dom af 24. juni 1971 i sag 53/70, Vinck mod Kommissionen, Sml. s. 153.

afhjælpe »afskedigelsens hensynsløse vilkår« og at råde bod på den omstændighed, at ansættelsesvilkårene ikke indeholder bestemmelser om erstatning i tilfælde af, at en af Europa-Parlamentets politiske grupper afskediger en midlertidigt ansat.

28. Selv om det forholder sig således, må sagen afvises, idet sagsøgeren havde mulighed for inden for den i vedtægten fastsatte frist at kræve opsigelsen af kontrakten annulleret, og hun kan ikke opnå tilsvarende fordele på grundlag af et krav om erstatning, som støttes på denne retsakts påståede ulovlighed, hvis anfægtelsesfrist hun simpelthen uden videre har ladet springe [4].

29. Som jeg allerede har anført vedrørende den første påstand, er det klart, at de fastsatte frister finder anvendelse på sagsøgeren såvel som på en hvilken som helst anden ansat ved Fællesskaberne.

30. Sagen kan således heller ikke admitteres, for så vidt angår erstatningspåstanden.

D — Realiteten

31. Under henvisning til ovenstående skal jeg herefter ganske kort og rent subsidiært behandle de af sagsøgeren nedlagte påstande med hensyn til realiteten.

a) *Første påstand*

32. Sagsøgeren har anført, at da hun har indgået en kontrakt på ubestemt tid, havde hun ifølge ansættelsesvilkårenes artikel 47, stk. 2, litra a), krav på det længste opsigelsesvarsel på ti måneder.

33. Dette argument holder ikke over for en nærlæsning af bestemmelsen. Fristen på ti måneder gælder nemlig kun de i ansættelsesvilkårenes artikel 2, litra d), omhandlede ansatte, dvs. dem, der midlertidigt ansættes i en fast stilling, som aflønnes over forsknings- og investeringsbevillingerne.

34. Sagsøgeren er ikke omfattet af denne bestemmelse, men derimod af ansættelsesvilkårenes artikel 2, litra c): »den, der ansættes for at assistere en person, der udfører et i henhold til traktaterne om opretholdelse af Fællesskaberne eller Traktaten om Oprettelse af et Fælles Råd og en Fælles Kommission for De Europæiske Fællesskaber fastsat hverv, en valgt formand fra en af Fællesskabernes institutioner eller et af deres organer, eller en valgt formand fra en af de politiske grupper i Det Europæiske Parlament, og som ikke er udvalgt blandt Fællesskabernes tjenestemænd«.

35. Det påhviler naturligvis ikke Parlamentet at bevise, at sagsøgeren ikke er omfattet af artikel 2, litra d); som den sagsøgte institution har anført, fremgår det i øvrigt af artikel 87 i finansieringsforordningen af 21. december 1977, som finder anvendelse på Fællesskabernes almindelige budget [5], at alene Kommissionen kan disponere over bevillinger vedrørende forsknings- og investeringsaktiviteter.

36. Som jeg allerede har nævnt, kan national fransk ret ikke anvendes på dette tilfælde, som udelukkende reguleres af fællesskabsretten (Tjenestemandsvedtægten og Ansættelsesvilkårene for de Øvrige Ansatte ved Fællesskaberne).

37. Således havde sagsøgeren *højst* krav på et opsigelsesvarsel på tre måneder, jfr. ansættelsesvilkårene, artikel 47, stk. 2, litra a).

4 — Jfr. ovennævnte Vinck-dom, s. 601, sammendraget.

5 — EFT L 356 af 31.12.1977.

38. Det er således klart, at der ikke kan gives sagsøgeren medhold i den første påstand.

b) *Anden påstand*

39. Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at hun igen indplaceres i lønklasse B 3 med tilbagevirkende gyldighed fra det tidspunkt, da hun blev »degraderet« til lønklasse C 2, løntrin 5, idet hun ifølge egen opfattelse fortsat udførte opgaver, som hører under kategori B.

40. Som Parlamentet har anført, er det klart, at denne påstand forudsætter bevis for, at indplaceringen i kategori C 2 var ulovlig eller af anden grund kunne anfægtes, hvad sagsøgeren end ikke har hævdet.

41. Det forholder sig faktisk således, at sagsøgeren efter den første opsigelse af kontrakten pr. 1. august 1980, af hensyn til tjenesten og i dennes interesse, fortsat kunne udføre sine opgaver i Paris-sekretariatet — tilsyneladende efter pression fra forskellige sider — inden for rammerne af et nyt kontraktsforhold, som hun accepterede ved at underskrive tillægskontrakten af 7. april 1981.

42. Der er således intet der tyder på, at sagsøgerens indplacering i en anden kategori var ulovlig, hvorfor der heller ikke kan gives sagsøgeren medhold i den anden påstand.

c) *Tredje påstand*

43. Det resultat, jeg er nået til, for så vidt angår den anden påstand, udelukker ethvert grundlag for at anerkende erstatningskravet vedrørende sagsøgerens påståede løntab i perioden fra 1. november 1980 til kontraktens opsigelse, da der ikke foreligger nogen form for ulovlighed, som kan begrunde et sådant krav.

44. Med hensyn til erstatning for »hensynsløs afskedigelse«, »som hverken er seriøst eller reelt begrundet«, skal jeg blot anføre, at Domstolen har fastslået[6], at »artikel 47 i Ansættelsesvilkåene for de Øvrige Ansatte bestemmer, at ansættelsesforholdet for en midlertidigt ansat... når det drejer sig om... kontrakter på ubestemt tid [ophører] ved udløbet af den opsigelsesfrist, der er fastsat i kontrakten«, og at »den ensidige opsigelse af ansættelsesforholdet, hvortil der udtrykkeligt er hjemlet i den nævnte bestemmelse... kunne ske i medfør af selve ansættelseskontrakten og kræver derfor ingen begrundelse.«

45. Det følger i øvrigt klart af artikel 47, stk. 2, i Ansættelsesvilkårene for de Øvrige Ansatte, at — jeg citerer her igen Domstolen[7] — »opsigelse af kontrakter på ubestemt tid med den opsigelsesfrist, der er fastsat i kontrakten, og som er i overensstemmelse med denne bestemmelse, hører under den kompetente myndigheds skøn«.

46. I den foreliggende sag var opsigelsen af kontrakten i øvrigt udtrykkelig begrundet i Parlamentets ændrede sammensætning efter de sidste valg; sagsøgeren kunne yderligere have gjort krav på »ventepenge«, jfr. den af Europa-Parlamentets udvidede præsidium den 4. juli 1984 vedtagne ordning.

47. Der kan derfor ikke gives sagsøgeren medhold i erstatningspåstanden.

6 — Dom af 18. oktober 1977 i sag 25/68, Schertzer mod Parlamentet, Sml. s. 1729, på s. 1743.

7 — Dom af 26. februar 1981 i sag 25/80, De Briey mod Kommissionen, Sml. s. 637, på s. 645.

E — Sammenfatning

48. Jeg skal herefter sammenfattende foreslå:

— sagen afvises,

— subsidiært frifindelse.

49. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2 sammenholdt med artikel 70 bærer hver part sine omkostninger.